

WYMAGANIA EDUKACYJNE - SKRZYPCE PSM I st. cykl 4-letni

Wymagania edukacyjne dla klasy I skrzypiec.

Po pierwszym roku nauki uczeń potrafi:

- Przyjąć prawidłową postawę i trzymać skrzypce pod brodą,
- Rozluźniać ręce i szyję,
- W sposób właściwy trzymać smyczek oraz równolegle w stosunku do podstawka go prowadzić,
- Świadomie poprawiać intonację w wolnym tempie oraz stara się wytrzymać wartości,
- Zastosować artykulację detache całym smyczkiem, jak również w jego dolnej i górnej części,
- Zastosować artykulację portato i legato po 2 dźwięki na jeden smyczek, marcele.
- Grać pewnie w pozycji I, a także stosować aplikaturę II i III pozycji.
- Swobodnie operować smyczkiem na całej jego długości,
- Prawidłowo stosować ruchy wyrównawcze łokcia prawej ręki,
- Świadomie poprawiać intonację w tempie umiarkowanym,
- Wykonać proste dwudźwięki z pustą struną ,
- Pracować nad kształtowaniem dźwięku i jego jakością,
- Próbować wykonać prostą melodię ze słuchu,
- Stosować dynamikę piano, forte, crescendo i decrescendo,
- Czytać wykonywane utwory głosem.

Ponadto uczeń winien wiedzieć:

- W jaki sposób obchodzić się z instrumentem,
- Ile czasu ma poświęcić na pracę w domu i jak ją rozplanować ,
- W jaki sposób opanować utwór pamięciowo,
- Jak przygotować się do występu publicznego,
- Jak należy zachowywać się na scenie.
- Znać dobrze nazwy części składowych skrzypiec i smyczka,
- Znać system nutowy i aplikaturę w I, II i III pozycji,
- Znać gamy durowe krzyżykowe do 3 znaków przykluczowych w I pozycji.

Wymagania programowe dla klasy I

- Gamy i do pasaże z pamięci 3 znaków -przykluczowych (3 krzyżyków i 2 bemoli).
- Etiudy o zróżnicowanych problemach technicznych (od 8 -10).
- Koncert - głównie pierwsza część - z pamięci lub inne formy.
- Utwór z towarzyszeniem fortepianu /6-7/.

Przesłuchanie półroczne

- Gama i trójdźwięki z pamięci.
- Etiuda z pamięci ,
- Utwór z towarzyszeniem fortepianu z pamięci.

Przesłuchanie końcoworoczne:

- Etiuda z pamięci.
- Część koncertu lub utwór z towarzyszeniem fortepianu z pamięci.

Wymagania edukacyjne dla klasy II skrzypiec

Po drugim roku nauki uczeń potrafi:

- Stosować korektę w grze na skrzypcach w zakresie aparatu gry, intonacji i rytmu,
- Grać w obrębie trzech pozycji – zmieniać pozycje rozpoczynając od różnych palców, detache i legato,
- Próbować wibrować w utworach kantylenowych,
- Swobodnie grać 8 nut legato,
- Grać dwudźwięk z pustą struną oraz proste dwudźwięki dwoma palcami.
- Grać proste akordy czterogłosowe łamane,
- Uwzględniać w grze dynamikę mp, p, mf , f, crescendo, diminuendo,
- Przygotować się do występu publicznego i opanować tremę.
- Grać muzykę zespołową / w duecie lub trio skrzypcowym /,
- Grać z prawidłową energetyką dostosowaną do charakteru utworu,
- Grać a`vista proste utwory i ćwiczenia,
- Różnicować rodzaj wydobywanego dźwięku ,
- grać wolny tryl.

Ponadto uczeń winien wiedzieć:

- Co to są flazolety naturalne i umieć je wykonać na instrumencie.
- Jak dbać o instrument na co dzień i jak ćwiczyć samodzielnie w domu,
- Znać ułożenie palców w pozycjach II i III na gryfie,
- Potrafi zastosować artykulacje : detache, podwójne detache, portato, staccato, staccato pod łukiem, martele, legato.
- Znać różne ćwiczenia danego problemu technicznego,
- Znać gamy i pasaże durowe i molowe do 4 znaków przykluczowych,
- Znać różne rytmy : triole , rytm punktowany , rytm siciliany,
- Znać sposoby na opanowanie tremy estradowej (relaksacja , głębokie oddychanie, pozytywne nastawienie, właściwe przygotowanie techniczne itp.)

Wymagania programowe dla klasy II:

- Gama i pasaże durowe i mollowe (z pamięci) do 4 znaków w pozycjach i ze zmianą pozycji.
- Etiuda o zróżnicowanych problemach technicznych (od 8 -10).
- Dwa koncerty (głównie pierwsze części) lub inne formy cykliczne.
 - Utwory z towarzyszeniem fortepianu (4) .

Przesłuchanie półroczne

- Gama i dwa trójdzźwięki z pamięci.
- Etiuda z pamięci.
- Część koncertu lub utwór z towarzyszeniem fortepianu z pamięci.

Egzamin promocyjny;

- Etiuda z pamięci,
- Część koncertu z pamięci ,
- Utwór z towarzyszeniem fortepianu z pamięci.

Wymagania edukacyjne klasy III skrzypiec– dział instrumentalny

Po trzecim roku nauki uczeń potrafi:

- Przyjąć naturalną postawę i dość swobodnie posługiwać się prawidłowo ustawionym aparatem gry,
- Dość szybko reagować na fałszywy dźwięk ,
- Rozróżniać sposoby smyczkowania i artykulacji,
- Dość swobodnie poruszać palcami lewej ręki na gryfie ,
- Stosować wibrację w kantylenie i stosować krótką, impulsywną wibrację na krótszych dźwiękach,
- Grać dwudźwięki seksty, oktawy łamane,
- Pewnie trafiać w flazolety naturalne i próbować wykonać flazolety sztuczne ,
- Czytać nuty a'vista .

Ponadto uczeń winien wiedzieć:

- W jaki sposób samodzielnie pracować nad problemami technicznymi w domu ,
- Jak zmieniać pozycję /(w górę i w dół) różnymi palcami stosując nuty łącznikowe ,
- Jak rozkładać impulsy w pochodach szesnastkowych wykonywanych legato,
- Jak ćwiczyć dwudźwięki i jak ważna jest ta umiejętność,
- Znać oznaczenia różnych sposobów artykulacji w zapisie nutowym,
- Znać różne sposoby ćwiczenia zmian pozycji i sposoby ćwiczenia dwudźwięków,
- Znać nazwy dźwięków we wszystkich poznanych tonacjach w pozycjach od I do V.

Wymagania programowe dla klasy III:

- Gamy durowe i molowe oraz pasaże do 4 znaków (z pamięci) z uwzględnieniem pozycji V.
- Dwudźwięki – tercje, seksty, oktawy do trzeciej pozycji,
- Etiudy o zróżnicowanych problemach technicznych, dwudźwiękowe i biegiłościowe (od 6 -8) ,
- Dwa koncerty (głównie pierwsze części) lub inne formy cykliczne.
- Utwory z towarzyszeniem fortepianu (4).

Przesłuchanie półroczne

- Gama i trójdźwięk w obrębie pięciu pozycji z pamięci + gama w tercjach, sekstach, oktavach,
- Etiuda z uwzględnieniem piątej pozycji z pamięci ,
- Utwór z towarzyszeniem fortepianu lub część koncertu z pamięci.

Egzamin promocyjny:

- Etiuda z pamięci.
- Część koncertu z pamięci,
- Utwór z towarzyszeniem fortepianu z pamięci.

Wymagania edukacyjne kl. III skrzypiec– dział muzykowania zespołowego

Zadania techniczne i wykonawcze.

Pozycje – utrwalenie pozycji I–III i pozycji IV, V, proste wejścia do pozycji VI.

Artykulacja – martele, podwójne detache, staccato pod łukiem, legato przez struny.

Dwudźwięki – zwrócenie uwagi na trudne dwudźwięki: sekstę wielką³ i 4 palcem oraz tercję małą⁴ i 2 palcem, proste dwudźwięki w pozycjach, ćwiczenia i etiudy oktawowo.

Prawidłowa intonacja w utworach do 4 znaków przykluczowych.

REPERTUAR

Gamy do 4 znaków przykluczowych ze zmianami pozycji.

Etiudy -o zróżnicowanych problemach technicznych /w miarę możliwości/

Utwory dowolne – 2 z towarzyszeniem fortepianu.

Wymagania edukacyjne dla klasy IV skrzypiec -dział instrumentalny

Po czwartym roku nauki uczeń potrafi:

- Prawidłowo trzymać skrzypce i operować smyczkiem oraz dokonywać autokorekty aparatu gry.
- Prawidłowo intonować w pozycjach I – VII,
- Grać biegle pod względem technicznym w pozycjach I – VII ,
- Stosować różne rodzaje artykulacji i smyczkowań.,
- Wykonać tryl, mordent, obiegnik, tremolando ,
- Wykonać spiccato w tempie umiarkowanym, a w szybszym tempie spiccato, sautille z dobrą synchronizacją lewej i prawej ręki,
- Zastosować lekkie smyczki unoszone , flażolety naturalne i sztuczne w utworach,
- Zagrać pizzicato prawą i lewą ręką ,
- Wykonać tercje, seksty i oktawy w pozycjach i ze zmianami pozycji,
- Zagrać akordy łamane i jednobrzmiące (3-głosowe),
- Różnorodnie wibrować w zależności od stylu utworu ,
- Czytać a'vista prostsze utwory ,
- Grać wspólnie z innymi wykonawcami utwory w duecie, tercecie itp.
- Zagrać gamę na jednej strunie z prawidłową intonacją ,
- Wykonać tercje, seksty , oktawy przesuwane do III – V pozycji legato i detache ,
- Z dużą biegielnością prawej i lewej ręki wykonywać utwór prawidłowo pod względem intonacji , artykulacji, zróżnicowania dynamicznego i wyrazowego ,
- Kształtować frazę muzyczną z pewnymi elementami wirtuozerii,
- Bez zarzutu opanować pamięciowo zadany materiał.

Ponadto uczeń winien wiedzieć:

- Jak dbać o smyczek i skrzypce i konserwować je ,
- Jak zmieniać struny i prawidłowo je naciągnąć i nastroić,
- Jak planować sobie pracę nad utworem w domu,
- Jak opanować tremę na scenie,
- Jak przygotować się i zachować pewność w czasie występu estradowego ,
- Znać gamy do 4 znaków przykluczowych do VII pozycji ,
- Znać metody nauki utworu na pamięć,
- Znać styl utworów barokowych.

Przesłuchanie półroczne – uczeń prezentuje część programu końcowego

- Gama dur, moll, pasaże przez 3 oktawy,
- Gama w tercjach, sekstach i oktawach do trzeciej (piątej pozycji),
- Etiuda,
- Sonata (dwie kontrastujące części).

Cały program wykonany z pamięci

Egzamin promocyjny – uczeń prezentuje drugą część programu dyplomowego

- Etiuda,

- Koncert cz. I lub II i III ,
- Utwór z towarzyszeniem fortepianu.

Cały program wykonany z pamięci

UWAGA: obowiązkowo jedna etiuda dwudźwiękowa

Wymagania edukacyjne dla kl. IV skrzypiec- dział muzykowania zespołowego skrzypce

Zadania techniczne i wykonawcze :

- Prawidłowy aparat gry i poprawne operowanie smyczkiem,
- Różne rodzaje smyczkowania,
- Właściwa intonacja w poz. I–V,
- Prawidłowe wykonanie trylu, mordentu i obiegnika,
- Gra pizzicato prawą i lewą ręką,
- Kształtowanie frazy muzycznej z właściwą artykulacją, dynamiką i wyrazem Artystycznym.

Podstawę oceniania stanowi Rozporządzenie Ministra Kultury z dn. 29 września 2004 r. w sprawie oceniania i klasyfikowania uczniów oraz WSO.

Podstawowymi kryteriami oceny ucznia winny być:

- stopień spełnienia wymagań proponowanych dla danego roku nauki
- przygotowanie przez ucznia pracy domowej.
- pilność i systematyczność pracy ucznia

Nauczyciel winien jak najczęściej oceniać ogólne postępy ucznia i wkład pracy na lekcji.

Nie zawsze ocena musi być wyrażona w formie stopnia i wpisana do dziennika lekcyjnego.

Na każdej lekcji nauczyciel ocenia postępy w zdobywaniu umiejętności technicznych, muzycznych w opanowaniu utworu; a ocena formułowana jest częściej w formie uwag, które mogą być wpisywane do dziennika ucznia wraz z notatkami o opracowanym utworze.

Kryteria oceniania dział instrumentalny oraz klasa II:

Ocenę celującą (25 pkt.) otrzymuje uczeń, który :

- posiada wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza oczekiwania w danej grupie wiekowej oraz ilość i treść opracowanych utworów znacznie przekraczają wymagania programowe w danej klasie
- wzorowo realizuje zadania techniczno – wykonawcze prezentowanych utworów,
- biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami , proponuje rozwiązania nietypowe, trafnie artystycznie,
- samodzielnie i twórczo rozwija swoje uzdolnienia,
- bierze udział w przesłuchaniach i konkursach ,
- bierze udział w życiu koncertowym szkoły i środowiska, reprezentując osiągnięcia szkoły,
- gra jest wzorowa, a jej wartość artystyczna jest szczególnie wysoka i rzadko osiągnięta w szkole.

Ocenę bardzo dobrą (21-24 pkt.) otrzymuje uczeń, który :

- opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności zawartych w podstawie programowej danej klasy oraz czyni starania w kierunku realizacji trudniejszych utworów

- sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami , samodzielnie rozwiązuje problemy teoretyczne i praktyczne ujęte programem nauczania
- posiada wiedzę i sprawność samodzielnego rozwiązywania problemów w nowych utworach bierze udział w koncertach klasowych, szkolnych i środowiskowych
- ilością opanowanych utworów przekracza założenia programowe w danej klasie
- bezbłędnie realizuje zadania techniczno-wyrazowe wykonywanych utworów
- gra bezbłędnie technicznie, a jednocześnie interesująco od strony muzycznej.

Ocenę dobrą (16-20 pkt.) otrzymuje uczeń, który :

- opanował zakres wiedzy i umiejętności określonych minimum programowym, potrzebnych do poprawnej realizacji utworów o przeciętnym stopniu trudności w zakresie danej klasy
- poprawnie stosuje zdobytą wiedzę, rozwiązuje samodzielnie typowe zadania techniczno – wyrazowe, rozumie relacje pomiędzy praktyczną i teoretyczną wiedzą wykonawczą
- gra poprawnie technicznie, rozumie treść wyrazową utworów.

Ocenę dostateczną (13-15 pkt.) otrzymuje uczeń, który:

- realizuje minimum wymagań programowych
- wykazuje wyraźnie braki techniczno – wyrazowe i stylistyczne w wykonywanych utworach
- nie wykazuje zainteresowania przedmiotem
- przejawia niewielkie zdolności muzyczne
- nie rokuje nadziei na dalsze kształcenie w st. gimnazjalnym, licealnym ze względu na małe zdolności lub brak pracy
- gra z wyraźnymi brakami technicznymi lub muzycznymi.

Ocenę dopuszczającą (11-12 pkt.) otrzymuje uczeń, który :

- w stopniu niewystarczającym opanował minimum wymagań programowych obowiązujących w danej klasie lub realizuje program klasy niższej
- w minimalnym zakresie spełnia wymogi edukacyjne, a braki wiedzy i umiejętności w znacznym stopniu uniemożliwiają dalsze kształcenie
- w minimalnym stopniu rozwiązuje tylko niektóre problemy uniemożliwiają wykonywanie utworów oraz dalsze kształcenie
- wykazuje lekceważący stosunek do przedmiotu lub całkowity brak zdolności.

Ocena dopuszczająca jest oceną niepromującą do następnej klasy.

Ocenę niedostateczną (0-10 pkt.) otrzymują uczeń, który :

- nie opanował niezbędnego minimum wymagań programowych określonych programem nauczania obowiązującego w danej klasie
- nie spełnia wymagań edukacyjnych, ma duże braki w zakresie wiedzy i umiejętności technicznych.

Kryteria oceniania dla działu muzykowania zespołowego.

Ocenę celującą /25 pkt otrzymuje uczeń, który:

- gra cały program danego roku poprawnie technicznie, czysto intonacyjnie, w szerokiej skali dynamicznej, precyzyjnie realizując rytm oraz współpracuje z innymi członkami zespołu, rozróżnia frazy utworu i potrafi je właściwie zinterpretować, wykonuje partie solowe, uczęszcza systematycznie na zajęcia zespołu i bierze udział we wszystkich koncertach i konkursach w szkole i poza nią.

Ocenę bardzo dobrą / 21- 24 pkt otrzymuje uczeń, który

- gra cały program danego roku poprawnie technicznie, czysto intonacyjnie, w szerokiej skali dynamicznej, precyzyjnie realizując rytm oraz współpracuje z innymi członkami zespołu, właściwie frazuje, systematycznie uczęszcza na zajęcia zespołu i bierze czynny udział we wszystkich koncertach i konkursach.

Ocenę dobrą /16 –20 pkt otrzymuje uczeń, który:

- gra cały program danego roku poprawnie technicznie, z małymi błędami intonacyjnymi, współpracuje z innymi członkami zespołu, potrafi dobrze frazować, uczęszcza systematycznie na zajęcia zespołu i bierze udział we wszystkich koncertach i konkursach.

Ocenę dostateczną /13 – 15 pkt otrzymuje uczeń, który:

- gra program danego roku poprawnie technicznie, z błędami intonacyjnymi, ale współpracuje z innymi członkami zespołu, uczęszcza w miarę systematycznie na zajęcia zespołu i bierze czynny udział w większości koncertów i konkursów.

Ocenę dopuszczającą /11 –12 pkt otrzymuje uczeń, który:

- gra program całego roku w miarę poprawnie technicznie, z błędami intonacyjnymi i tekstowym, uczęszcza na zajęcia niesystematycznie, bierze udział w koncertach.

Ocenę niedostateczną /1 –10 pkt otrzymuje uczeń, który:

- uczeń gra program danego roku niepoprawnie technicznie, z błędami intonacyjnymi i tekstowymi, uczęszcza na zajęcia niesystematycznie, nie bierze udziału w większości koncertów.

